

Bachelor i revisjon ved Høgskolen i Vestfold

Høgskolen i Vestfold har vedtatt å tilby en bachelor i revisjon. Studenter som har gjennomført to år av en bachelor i økonomi og administrasjon, kan allerede høsten 2010 søke overgang til tredje studieår på revisjonsstudiet. De som fullfører det treårige bachelorstudiet, får spesialkompetanse innen revisjon, og kan etter tre års variert praksis i revisjon søke Finanstilsynet om tittelen registrert revisor.

Merkostnadene til oppstarten av studiet i kommende tre år finansieres av revisjonsbransjen i Vestfold. Deloitte, KPMG, PricewaterhouseCoopers, Revisjonsfirmaet Møller & Co bidrar med å stille kompetente og erfarne fagpersoner innenfor nye emner for 25 studiepoeng. I tillegg har BDO Holmestrand, KPMG, PricewaterhouseCoopers, Revisjonsfirmaet Hem Langemyhr Olsen AS, Revisjonsfirmaet Hotvedt & Co AS, Revisjonsfirmaet Møller & Co AS og Revisjonsfirmaet Åsvang & Co AS stilt opp med årlig pengestøtte på i underkant av kr 20 000 hver til dekning av direkte kostnader. Revisorforeningen i Vestfold bidrar også med en støtte på 60 000 kroner fordelt over tre år.

Offentlige regnskaper er misvisende

Per Hanstad, administrerende direktør i Revisorforeningen, sier i en pressemelding 18. mars at «Norske myndigheter har kontant avvist faglige råd om å legge internasjonale regnskapsprinsipper til grunn for offentlige regnskap. Det har ført til at regnskapene i dag har begrenset verdi.»

Revisorforeningen mener at regnskaper i offentlig sektor bør utarbeides etter internasjonale regnskapsstandarder. Mens privat sektor i Norge er kommet langt med en regnskapslov basert på internasjonale regnskapsprinsipper, er ikke dette tilfelle for offentlig sektor. Det fører til at regnskapene ikke synliggjør de offentlige virksomhetenes forpliktelser på en tilfredsstillende måte. Eksempler på dette er blant annet pensjonsforpliktelser og manglende vedlikehold av offentlige bygg og anlegg.

Les mer på: revisorforeningen.no/d9494896

Finanstilsynets tematisyn 2010

Aksept og fortsettelse av revisjonsoppdrag

Finanstilsynets tematisyn 2010 tar for seg aksept og fortsettelse av revisjonsoppdrag. Tematisynet vil ha som fokus å klargjøre hva som må kunne forventes av oppdragsansvarlig revisor i tilknytning til revisjon av årsregnskap. Kontrollen vil være rettet mot revisors vurdering av aksept og fortsettelse av revisjonsoppdrag. Formålet er å kartlegge praksis og klargjøre hvilke krav som gjelder i henhold til revisorlovgivningen.

Tematisynet vil omfatte om lag 30 stedlige tilsyn og 45 oppdragsansvarlige revisorer. Hver av de stedlige tilsynene er planlagt å vare én dag, og vil bli gjennomført i ukene 14 til 17.

Finanstilsynets tilsyn med revisorer i 2009

Finanstilsynets årsmelding ble nylig lagt frem, og i omtalen av tilsynsområdet revisjon, er det lite dramatisk. «Business as usual» er en dekkende oppsummering av året.

Finanstilsynet mottok i 2009 163 innrapporteringer på revisorer, og avsluttet totalt 90 saker etter stedlig tilsyn.

Få sanksjoner mot revisorer

Fire revisorer, tre registrerte og en statsautorisert, fikk tilbakekalt sin godkjenning i 2009 – åtte færre enn i 2008. Tre revisjonsselskaper fikk tilbakekalt godkjenningen i 2009. I 2008 var det ingen.

Arbeider med å videreutvikle Revisorregisteret

Finanstilsynet arbeider med å utvikle Revisorregisteret slik at flere opplysninger skal kunne legges inn. Blant annet skal alle revisorer som påtar seg lovpliktig revisjon, tildeles et revisorregisternummer. Tildeling av slike nummer vil bli gjort i løpet av 2010.

Dokumentbasert tilsyn

Høsten 2009 ble det gjennomført dokumentbasert tilsyn med samtlige revisorer og revisjonsselskaper. Rapporteringen skjedde via Altinn. Det skal utarbeides en samlerapport som vil bli gjort tilgjengelig på Finanstilsynets nettsted våren 2010.

Antall godkjente revisorer og revisjonsselskaper

Oversikten nedenfor viser antall godkjente revisorer og revisjonsselskaper ved utgangen av året:

	2008	2009
Statsautoriserte revisorer	2 728	2 826
Registrerte revisorer	3 049	3 117
Revisjonsselskap	825	820

Les mer på: revisorforeningen.no/d9493383

Finanstilsynets tilsyn med regnskapsførere i 2009

Finanstilsynet skriver i sin årsmelding at tilsynet i 2009 har behandlet i alt 69 tilsynssaker. 62 tilsynssaker gjaldt oppdragsansvarlige regnskapsførere og sju regnskapsførerselskaper. Tilsynets ressurser rettes i stor grad inn mot saker der det foreligger indikasjon på at regnskapsføringsvirksomheten ikke drives i samsvar med gjeldende regler. En stor andel av tilsynssakene blir derfor avsluttet med kritiske merknader eller tilbakekalling av autorisasjonen som regnskapsfører.

Finanstilsynet tilbakekalte autorisasjonen til 47 regnskapsførere og 47 regnskapsførerselskaper i 2009. Tilsvarende tall for 2008 var 19 regnskapsførere og ingen regnskapsførerselskaper, og for 2007 49 regnskapsførere og 19 regnskapsførerselskaper. Det høyere antallet tilbakekallinger i 2007 og 2009 skyldes for en stor del tilbakekallinger av autorisasjonen til regnskapsførere som ikke har returnert spørreskjemaet i det dokumentbaserte tilsynet som gjennomføres hvert annet år. 32 regnskapsførerselskaper fikk tilbakekalt autorisasjoner i 2009 fordi de ikke oppfylte kravet om at daglig leder skal være autorisert regnskapsfører.

Les mer på: revisorforeningen.no/d9495504

EU - soliditetsregler for banker

EU-kommisjonen arbeider med endringer i EU-reglene om kapitaldekning og andre soliditetskrav for banker. Endringene skal bidra til et mer robust forsvar mot nye kriser i finansiell sektor. EU-kommisjonen sendte i februar på høring en ny pakke med forslag til endringer i EUs soliditetsregler for banker. Pakken blir den fjerde runden med endringer i kapitaldekningsdirektivet (Capital Requirements Directive), og kalles «CRD IV».

EU-unntak for mikroforetak

EU-parlamentet har, med noen endringer, vedtatt EU-kommisjonens forslag om å unnta de minste selskapene fra kravene i årsregnskapsdirektivet. For selskaper under grensen, vil medlemsstatene fritt kunne bestemme om selskapene skal ha krav om årsregnskap og i tilfelle hvilke krav som skal stilles til et slikt regnskap. Direktivendringen krever tilslutning i EUs ministerråd før de er vedtatt som endring av direktivet. Grensene for mikroforetak som kan unntas fra kravene i årsregnskapsdirektivet er satt til selskaper med mindre enn (to av tre) € 1 mill. i omsetning, € 0,5 mill. i balansesum og 10 ansatte. EU-parlamentets vedtak er supplert med et minstekrav om at selskapene skal dokumentere sine transaksjoner og sin finansielle stilling (bokføring).

En endring av årsregnskapsdirektivet som dette, vil legge til rette for at en kan gjennomføre Revisorforeningens forslag om at årsregnskapene til mikroaksjeselskaper kan baseres på selskapenes næringsoppgave.

Uttalelse om ny AFP-ordning

Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) har oppdatert sin uttalelse om regnskapsføring av pensjonsforpliktelser ved overgang til ny AFP-ordning i privat sektor. Det var behov for en ny oppdatering etter at AFP-tilskottsloven nå er vedtatt og som en følge av diskusjoner om måling og allokering.

Hovedkonklusjonene fra oppdateringen i november står fast. NRS mener at ny AFP er en ytelsesbasert flerforetaksordning. Det innebærer at foretakene skal innregne sin proporsjonale andel av ordningens forpliktelser, midler og kostnad. Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon for måling av ordningen og et pålitelig grunnlag for fordelingen av de enkelte delene mellom de foretakene som deltar i ordningen, innregnes ordningen som en innskuddsordning. Det må gis tilleggsinformasjon om forholdet i noter til regnskapet.

Registreringsplikt for regnskapspliktige

Enkelte av Revisorforeningens medlemmer har påpekt at enkeltpersonforetak som er regnskaps- og innsendingspliktige etter regnskapsloven, ikke nødvendigvis har plikt til å registrere seg i Foretaksregisteret eller Enhetsregisteret. Registrering er nødvendig for at Regnskapsregisteret skal kunne håndtere innsending av regnskapene. Revisorforeningen har derfor tatt opp med Næringsdepartementet at dette misforholdet i lovgivningen bør fjernes.

Revisorforeningen støtter EU-tilpasning til IFRS SME

Revisorforeningen mener at IFRS SME kan bidra til økt harmonisering av regnskaper i Europa. IFRS SME vil også redusere kostnadene ved at de grunnleggende rammene for alle selskaper blir mer like og regnskapene lettere å forstå. Etter vårt syn bør EU-regelverket åpne for at EU-/EØS-landene kan kreve eller tillate bruk av IFRS SME i årsregnskapene til ikke-børsnoterte foretak. Dette fremgår av høringssvaret (12. mars 2010) Revisorforeningen har avgitt til EU-kommisjonen på en konsultasjon om IFRS SME.

Les mer på: revisorforeningen.no/d9494226

Forenklet IFRS - andre inntekter og kostnader

Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) mener at kravet om presentasjon av andre inntekter og kostnader i full IFRS må følges av foretak som anvender den særskilte forskriften om forenklet anvendelse av IFRS. NRS mener at forskriften må endres for at det skal være mulig for foretak som anvender forenklet IFRS ikke å følge kravet i full IFRS om presentasjon av andre inntekter og kostnader («other comprehensive income»). NRS har i et brev til Finansdepartementet tatt opp behovet for endringer av forskriften.

Lorentz Rafen – minneord

Tidligere formann i Norges Statsautoriserede Revisorers Forening (NSRF) Lorentz Rafen døde 10. mars 2010 i Holmestrand. Han bodde der med sin familie de senere årene og der hadde han også sitt barndomshjem. Han ble 75 år gammel.

Lorentz Rafen ble statsautorisert revisor 1964 og ble partner i Førsund, Knap, Rafen & Co. i Oslo, senere i Revisjons-selskapet Forum som senere gikk over til å bli Deloitte. Han hadde ulike tillitsverv i NSRF fra 1977 og ble medlem av styret i NSRF fra 1979, viseformann fra 1986 og var formann for styret i årene 1988–1990. I 1990 hadde NSRF 1280 medlemmer.

I de fleste land har revisororganisasjonene påtatt seg arbeidet med å utvikle finansregnskapet, og i Norge var det NSRF som markerte seg sterkest på dette området med Lorentz Rafen i en sentral rolle. Siden begrepet «god regnskapskikk» ble innført i lovgivningen ble det utført et omfattende arbeid med å konkretisere innholdet i dette begrepet. Arbeidet med utarbeidelse av ret-

ningsgivende standarder for god regnskapskikk ble utført som frivillig, ulønnet innsats av det styreoppnevnte God Regnskapsskikkutvalget (GRSU) og forskjellige ad hoc-utvalg under dette. Rafen var medlem av utvalget i årene 1979–1983 og formann de to siste årene.

I Lorentz Rafens formannstid tok NSRF i 1988 initiativ til å etablere et nytt frittstående organ til å videreføre det arbeidet GRSU hadde gjort i mange år. Den vesentlige saken i hans formannsperiode var etableringen av Norsk Regnskapsstiftelse (27. april 1989) som i dag er fagorganet innenfor regnskapsområdet, med bred representasjon.

Revisorforeningens kvalitetskontrollordning ble vedtatt endelig på generalforsamlingen i 1990, i Rafens siste formannsår. Revisorforeningen takker Lorentz Rafen for hans innsats for profesjonen.

*På vegne av Den norske Revisorforening,
Per Hanstad, adm. direktør*

Revisor førte regnskap uten autorisasjon

En registrert revisor påtok seg å føre regnskap for to foretak. Han hadde ikke autorisasjon som regnskapsfører fra Finanstilsynet. Vedkommende er i Frostating lagmannsrett enstemmig dømt for overtredelse av regnskapsførerloven og ilagt en bot på kr 14 000. Saksforholdet er beskrevet i dommen:

«Enhver som i næring påtar seg å føre regnskap for andre skal være autorisert av Finanstilsynet etter bestemmelsene i lov av 18. juni 1993 nr. 109 (regnskapsførerloven), jf. lovens § 1. Autorisasjonskravet for regnskapsføring gjelder også for revisorer. Ifølge Frostating lagmannsrett er det på det rene at tiltalte aldri har søkt om slik autorisasjon, og derfor heller ikke er autorisert som regnskapsfører.»

Samfakturering

Fakturering av tjenester fra flere bokføringspliktige i samme faktura med ett fakturanummer vil være i strid med bokføringsforskriften. Dette uttaler Skattedirektoratet i et brev til et advokatfirma. Selv om Skattedirektoratet har visse betenkeligheter knyttet til samfakturering, antas det likevel at det kan være hensiktsmessig at de problemstillingene som er knyttet til dette tas opp til en bredere gjennomgang via Bokføringsstandardstyret.

Partene må angis riktig i fakturaen

Skattedirektoratet har uttalt at salgsdokumentet (faktura mv.) må inneholde selgers foretaksnavn slik dette er registrert i Foretaksregisteret. Når det gjelder kjøpers navn, kan et registrert bedriftsnavn erstatte foretaksnavn uten at det har konsekvenser for fradragsretten for merverdiavgift.

Etter bokføringsforskriften § 5–1–1 skal «partene» angis i salgsdokumentet.

Skattedirektoratet legger til grunn at selger skal utstede salgsdokument med angivelse av organisasjonsnummeret og det navn som er knyttet til organisasjonsnummeret, dvs. virksomhetens foretaksnavn. Regelverket er ikke til hinder for at virksomheten også tar med eventuelt bedriftsnavn i salgsdokumentet, noe som kan være hensiktsmessig dersom foretaket har forskjellige typer virksomhetsområder.

Bokføringsloven gjøres gjeldende for kommunene

Fra 1. januar 2011 vil bokføringsloven gjelde fullt ut for kommuner og fylkeskommuner, samt kommunale og fylkeskommunale foretak. Det betyr at kommuner, fylkeskommuner og kommunale og fylkeskommunale foretak må følge de aller fleste reglene i bokføringsloven og bokføringsforskriften. Særbestemmelsene for enkelte næringer og bransjer gjelder ikke.

Les mer på: revisorforeningen.no/d9494482.

Nytt meny punkt på revisorforeningen.no

Under «Faglig informasjon» (toppmenyen) på revisorforeningen.no er det lagt til et nytt menyvalg (i høyremenyen) kalt «Status regelendringer». Her finnes oversikt over status i viktig pågående regelverksarbeid innenfor områdene revisjon, regnskap, bokføring, selskapsrett/foretaksstyring, skatt og avgift. Oversikten omfatter regelverksarbeid i Norge og EU.

Vi har valgt ut de sakene vi mener Revisorforeningens medlemmer kan ha en særlig interesse i å følge med på.

Følg med på: revisorforeningen.no > Faglig informasjon > Status regelendringer

Forenklingsforslag ikke vedtatt

Stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde fra FrP fremmet i november i fjor til sammen 21 forslag til forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet. Ingen av forslagene ble vedtatt i stortingsbehandlingen 5. mars.

Forslagene omfattet særlig tiltak som kan gi forenklinger i forbindelse med rapportering til skatte- og avgiftsmyndighetene, men også enkelte tiltak på andre områder.

Les mer på: revisorforeningen.no/d9493434.

Revisorforeningens bransjeundersøkelse 2009

Utfordrende og interessante arbeidsoppgaver er viktigst når revisorer velger arbeidsgiver. Dernest kommer balanse mellom karriere og privatliv, gode kolleger og godt arbeidsmiljø. Resultatene fra bransjeundersøkelsen 2009 viser også at færre revisorer vurderer å bytte jobb sammenlignet med 2008.

Konkurransedyktig lønn og fleksibel arbeidstid vurderes også som viktige faktorer ved valg av arbeidsgiver. Muligheter for å arbeide internasjonalt scorer lavt i alle stillingsnivåer og landsdeler, slik det også var i 2008.

Av de som arbeider innenfor ekstern revisjon svarer 15,2 prosent at de vurderer å bytte jobb. Innen ekstern revisjon er det store lønnsforskjeller mellom de som jobber i hhv. store og små selskaper og det er også enkelte geografiske forskjeller.

Andelen som vurderer å bytte jobb er nokså lik for gruppene i og utenfor ekstern revisjon. Andelen medlemmer i lønnsintervallene mellom 650 000 og 1 050 000 er høyere for de som jobber utenfor ekstern revisjon. Over dette nivået, rykker imidlertid de innen ekstern revisjon fra, tilsvarende som i 2008.

Les mer på: www.revisorforeningen.no/d9496252

Forskuddsfakturering av strøm

Skattedirektoratet legger i en uttalelse til grunn at løpende avtaler om levering av strøm (strømabonnementer) kan forskuddsfaktureres. Det samme vil gjelde et abonnement på nettleie. Det vises for øvrig til at Norsk RegnskapsStiftelse i uttalelsen GBS 13 Forskuddsfakturering har lagt til grunn at abonnementer som omfatter teletjenester, strøm, aviser, tidsskrift mv. kan forskuddsfaktureres.

BDO vokser på Sørlandet

Revisjonsfirma Danielsen & co. AS i Kristiansand og Revisjonsfirmaet Korslund AS i Arendal er blitt tilknyttede medlemmer i BDO. BDO består dermed totalt av 30 personer i Agderfylkene.

KURS10

Grunnoppføring for nye revisormedarbeidere 2010/2011

Forkurs 27.–28. september 2010
 Del I: 29.–30. september 2010
 Del II: 7.–8. oktober 2010
 Del III: 9.–12. november 2010
 Del IV: 6.–7. januar 2011

Begrenset antall plasser. Blir kurset fullt, vil vi vurdere å dublere kurset.

revisorforeningen • no